

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Факультет здоров'я, фізичного виховання і спорту
Кафедра фізичної терапії та ерготерапії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Проректор з науково-методичної
та навчальної роботи

Олексій ЖИЛЬЦОВ
2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Фізична терапія в педіатрії

Для студентів

Спеціальності: 227 – Фізична терапія, ерготерапія

Освітнього рівня: Другий (магістерський)

Освітньої програми: 227.00.04 Фізична терапія

Спеціалізації:

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
Ідентифікаційний код 02136554
Начальник відділу
моніторингу якості освіти

Програма № 0396/22

(підпис) (прізвище, ініціали)

«   » 20 22 р.

Київ – 2022

Розробники:

Погребняк Ю.М., старший викладач кафедри фізичної терапії та ерготерапії;
Савченко В.М., доктор медичних наук, професор, зав. кафедри, кафедра фізичної
терапії та ерготерапії.

Викладачі:

Погребняк Ю.М., старший викладач кафедри фізичної терапії та ерготерапії.

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри терапії та ерготерапії

Протокол від 01.09.2022 р. № 9.

Завідувач кафедри _____ (В.М. Савченко)
(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої (професійної/наукової)
програми (керівником проектної групи) 227.00.04 Фізична терапія
____.____.2022 р.

Гарант освітньої (професійної/наукової) програми
(керівник проектної групи) _____ (М.Ф. Хорошуха)
(підпис)

Робочу програму перевірено
____.____.2022 р.

Заступник директора/декана _____ (О.С. Комоцька)
(підпис)

Пролонговано :

На 20 __/20 __ н.р _____ (_____) . « __ » __ 20 __ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

На 20 __/20 __ н.р _____ (_____) . « __ » __ 20 __ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

На 20 __/20 __ н.р _____ (_____) . « __ » __ 20 __ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

На 20 __/20 __ н.р _____ (_____) . « __ » __ 20 __ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

На 20 __/20 __ н.р _____ (_____) . « __ » __ 20 __ р., протокол № ____
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	Денна	Заочна
Вид дисципліни	обов'язкова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів/годин	5 /150	
Курс	5	
Семестр	10	
Кількість модулів	5	
Обсяг кредитів	5	
Обсяг годин, в тому числі:		
Аудиторні	50	
Модульний контроль	10	
Семестровий контроль	30	
Самостійна робота	60	
Форма семестрового контролю	Екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни – формування цілісного уявлення, системи спеціальних знань з фізичної терапії в педіатрії і умінь щодо організації та проведення реабілітаційних заходів при різноманітних захворюваннях у дитячому віці.

Завдання дисципліни:

1. ЗК-1 Здатність виявляти, формулювати і вирішувати професійні проблеми, генерувати нові ідеї для вирішення клінічних, наукових та освітніх завдань, застосовувати у практичній діяльності базові знання, клінічне та рефлексивне мислення.

2. ЗК-3 Здатність ефективно працювати автономно та у складі команди, проявляти наполегливість та відповідальність щодо поставлених завдань і обов'язків.

3. ЗК-5 Здатність адаптуватися та знаходити оптимальне рішення у нових ситуаціях, співпрацюючи з пацієнтом/клієнтом і членами мультидисциплінарної команди.

4. СК-1 Здатність розуміти складні патологічні процеси та порушення, які піддаються корекції заходами фізичної терапії (у дітей).

5. СК-2 Здатність розуміти клінічний діагноз пацієнта/клієнта, перебіг захворювання, принципи та характер лікування (у дітей).

6. СК-3 Здатність проводити оперативний та поточний контроль стану пацієнта/клієнта, обстежувати та визначати функціональний стан, рівень фізичного розвитку, рухові та інші порушення осіб різного віку, нозологічних та професійних груп відповідними засобами та методами.

7. СК-4 Здатність проводити фізичну терапію осіб різного віку, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях.

8. СК-5 Здатність визначати оптимальний рівень та пристосовувати терапевтичні навантаження до фізичного стану пацієнта/клієнта, контролювати тривалість та інтенсивність реабілітаційних заходів для забезпечення їх відповідності функціональним потребам і результатам обстеження (у дітей).

9. СК-6 Здатність прогнозувати результати фізичної терапії, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуальної програми реабілітації, які стосуються фізичної терапії (у дітей).

10. СК-9 Здатність проводити безпечну практичну діяльність за згодою пацієнта/клієнта (батьків дитини).

11. Надати знання про засоби фізичної терапії при захворюваннях дітей, механізми їх лікувальної дії, принципи складання реабілітаційних програм при різних захворюваннях та в залежності від віку дитини.

12. Сформулювати здатність розробляти пацієнт-центричний план фізичної терапії дитини, її батьками, членами мультидисциплінарної команди та іншими залученими сторонами при різних захворюваннях дітей.

3. Результати навчання за дисципліною

1. ПР-2 Демонструвати здатність проводити фізичну терапію пацієнтів / клієнтів різного віку зі складними патологічними процесами та порушеннями.

2. ПР-4 Демонструвати уміння виконувати обстеження пацієнтів / клієнтів різних нозологічних груп, використовуючи відповідний інструментарій (у дітей).

3. ПР-5 Демонструвати уміння формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуальної програми реабілітації, які стосуються фізичної терапії (у дітей).

4. ПР-6 Демонструвати уміння реалізовувати індивідуальні програми фізичної терапії відповідно до фізичного стану пацієнта/клієнта, результатів обстеження, наявних ресурсів і оточення (у дітей).

5. ПР-7 Демонструвати уміння здійснювати етапний, поточний та оперативний контроль стану пацієнта/клієнта, аналізувати результати виконання програм фізичної терапії (у дітей).

6. ПР-8 Демонструвати уміння коректувати хід виконання програми фізичної терапії на основі аналізу запланованих та досягнутих результатів (у дітей).

7. ПР-9 Демонструвати уміння вербального і невербального спілкування з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.

8. ПР-10 Демонструвати уміння проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.

9. ПР-11 Демонструвати уміння прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп та при складній прогресуючій та мультисистемній патології (у дітей).

10. ПР-12 Постійно дотримуватись безпеки для практикуючого фахівця та пацієнта/клієнта.

11. ПР-13 Демонструвати уміння проводити самостійну практичну діяльність за фахом.

12. Знати засоби фізичної реабілітації, механізми лікувальної дії, принципи складання реабілітаційних програм при різних захворюваннях та в залежності від віку дитини.

13. Вміти розробляти пацієнт-центричний план фізичної терапії дитини, її батьками, членами мультидисциплінарної команди та іншими залученими сторонами при різних захворюваннях дітей.

4. Структура навчальної дисципліни

Тематичний план для денної форми навчання

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 1. Особливості фізичної терапії дітей							
Тема 1. Анатомо-фізіологічна характеристика дитячого організму в різні вікові періоди.	4	2		2			
Тема 2. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної терапії в педіатрії.	10	2		2			6
Тема 3. Особливості фізичної терапії дітей у різні вікові періоди.	8			2			6
Модульний контроль	2						
Разом	24	4		6			12
Змістовий модуль 2. Фізична терапія дітей з вродженими вадами розвитку та з захворюваннями опорно-рухового апарату							
Тема 4. Фізична терапія дітей з вродженими вадами розвитку. Вроджений вивих стегна. Вроджена м'язова кривошия. Вроджена клишоногість. Пупкова грижа	6	2					4

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Тема 5. Особливості фізичної терапії при вродженому вивиху стегна та м'язовій кривошії.	4			2			2
Тема 6. Фізична терапія при захворюваннях опорно-рухового апарату у дітей. порушення постави. Сколіози. Остеохондроз. Черепно-мозкова травма. Рахіт. Плоскостопість. Дисплазії сполучної тканини.	4	2					2
Тема 7. Застосування засобів фізичної терапії при порушеннях постави та сколіозах у дітей.	4			2			2
Тема 8. Програми фізичної терапії при черепно-мозковій травмі у дітей залежно від ступеня тяжкості.	4			2			2
Модульний контроль	2						
Разом	24	4		6			12
Змістовий модуль 3. Фізична терапія дітей при захворюваннях нервової системи							
Тема 9. Фізична терапія дітей при дитячому церебральному паралічі (ДЦП).	6	2					4
Тема 10. Особливості фізичної терапії при пологовому паралічу Дюшена-Ерба, поліомієліті, дитячій міопатії.	4	2					2
Тема 11. Загальні основи фізичної терапії при ДЦП.	4			2			2
Тема 12. Особливості складання програми фізичної терапії при ДЦП.	4			2			2
Тема 13. Особливості складання програми фізичної терапії при поліомієліті, міопатії, родовому паралічу (Дюшена-Ерба). Застосування ЛФК.	4			2			2
Модульний контроль	2						
Разом	24	4		6			12

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Змістовий модуль 4. Фізична терапія дітей з захворюваннями внутрішніх органів							
Тема 14. Фізична терапія дітей при захворюваннях серцево-судинної системи у дітей. Вроджені та набуті вади серця. Ревматизм. Міокардити.	4	2					2
Тема 15. Фізична терапія дітей при захворюваннях дихальної системи у дітей. Пневмонія. Бронхіальна астма. Бронхіти.	4	2					2
Тема 16. Фізична терапія дітей при порушенні органів травлення та обміну речовин у дітей. Гастрити. Виразкова хвороба. Дискінезія жовчно-вивідних шляхів. Цукровий діабет. Ожиріння.	4	2					2
Тема 17. Характеристика засобів фізичної терапії при вроджених та набутих і вадах серця, ревматизмі у дітей	4			2			2
Тема 18. Особливості фізичної терапії при пневмонії, бронхіті, бронхіальній астмі у дітей	4			2			2
Тема 19. Задачі, засоби, форми та методи ЛФК при захворюваннях органів травлення в дитячому віці	4			2			2
Тема 20. Задачі, засоби, форми та методи ЛФК при цукровому діабеті та ожирінні і дитячому віці	4			2			2
Модульний контроль	2						
Разом	30	6		8			14
Змістовий модуль 5. Фізична терапія дітей в акушерстві							
Тема 21. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної терапії в акушерстві	4	2					2
Тема 22. Фізична терапія під час вагітності	6			2			4

Назва змістових модулів, тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	Індивідуальні	
Тема 23. Фізична терапія в післяпологовому періоді	6			2			4
Модульний контроль	2						
Разом	18	2		4			10
Семестровий контроль	30						
Усього	120	20	-	30	-	-	60

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Особливості фізичної терапії дітей

Лекція 1. Анатомо-фізіологічна характеристика дитячого організму в різні вікові періоди.

Основні питання / ключові слова: Періодизація дитячого віку. Особливості розвитку рухових навичок.

Лекція 2. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної терапії в педіатрії.

Основні питання / ключові слова: Обґрунтування застосування з відновлювальною і профілактичною метою фізичних вправ, лікувального масажу, фізіотерапії, механотерапії в педіатрії.

Практичне заняття 1. Анатомо-фізіологічна характеристика дитячого організму в різні вікові періоди.

Основні питання / ключові слова: Періодизація дитячого віку. Особливості розвитку рухових навичок.

Рекомендована література:

1. Сміян І.С. Лекції з педіатрії. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2006. – 768 с.

2. Педіатрія / За ред. О.В.Тяжкої. – 3 вид. – Вінниця: «Нова Книга», 2009. – 1136 с.

3. Майданник В.Г. Педіатрія. Учебник (2-е издание, испр. и доп.). – Харьков: Фолио, 2002. – 1125 с.

4. Педіатрія: національний підручник: у 2-х т. /За ред. професора В.В. Бережного. - К., 2013. – 1024 с.

Практичне заняття 2. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної терапії в педіатрії.

Основні питання / ключові слова: Обґрунтування застосування з відновлювальною і профілактичною метою фізичних вправ, лікувального масажу, фізіотерапії, механотерапії в педіатрії.

Рекомендована література:

1. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М. Мухін. – К. : Олімпійська література, 2010. – 486 с..
2. Лікувальна фізична культура: Підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.Г. Юшковська. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. — 234 с.
3. Антипкин Ю.Г. Массаж и физкультура для детей в возрасте до трех лет. – Киев: Здоров'я, 1992. – 64 с.
4. Приходько В.С., Пархоменко Л.К. Лечебная физкультура в клинике детских болезней. – Киев: Здоров'я, 1981. – 216 с.
5. Лечебная физкультура при заболеваниях в детском возрасте / Под ред. С.М. Ивановой. – М.: Медицина, 1983 – 400 с.

Практичне заняття 3. Особливості фізичної терапії дітей у різні вікові періоди.

Основні питання / ключові слова: Мета, завдання фізичної терапії у різні вікові періоди. Характеристика засобів і методів фізичної терапії.

Рекомендована література:

1. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М. Мухін. – К. : Олімпійська література, 2010. – 486 с..
2. Лікувальна фізична культура: Підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.Г. Юшковська. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. — 234 с.
3. Антипкин Ю.Г. Массаж и физкультура для детей в возрасте до трех лет. – Киев: Здоров'я, 1992. – 64 с.
4. Приходько В.С., Пархоменко Л.К. Лечебная физкультура в клинике детских болезней. – Киев: Здоров'я, 1981. – 216 с.
5. Лечебная физкультура при заболеваниях в детском возрасте / Под ред. С.М. Ивановой. – М.: Медицина, 1983 – 400 с.

Змістовий модуль 2. Фізична терапія дітей з вродженими вадами розвитку та з захворюваннями опорно-рухового апарату

Лекція 3. Фізична терапія дітей з вродженими вадами розвитку. Вроджений вивих стегна. Вроджена м'язова кривошия. Вроджена клишоногість. Пупкова грижа.

Основні питання / ключові слова: Вроджені вади розвитку. Особливості фізичної терапії при різних вроджених вадах розвитку. Вроджений вивих стегна. Вроджена м'язова кривошия. Вроджена клишоногість. Пупкова грижа.

Лекція 4. Фізична терапія при захворюваннях опорно-рухового апарату у дітей. Порушення постави. Сколіози. Остеохондроз. Черепно-мозкова травма. Рахіт. Плоскостопість. Дисплазії сполучної тканини.

Основні питання / ключові слова: Порушення постави. Сколіози. Остеохондроз. Черепно-мозкова травма. Рахіт. Плоскостопість. Дисплазії сполучної тканини.

Практичне заняття 4. Особливості фізичної терапії при вродженому вивиху стегна та м'язовій кривошії.

Основні питання / ключові слова: Вроджений вивих стегна. М'язова кривошія. Особливості фізичної терапії при вродженому вивиху стегна та м'язовій кривошії.

Рекомендована література:

1. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М. Мухін. – К. : Олімпійська література, 2010. – 486 с..
2. Лікувальна фізична культура: Підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.Г. Юшковська. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. — 234 с.
3. Антипкин Ю.Г. Массаж и физкультура для детей в возрасте до трех лет. — Киев: Здоров'я, 1992. – 64 с.
4. Приходько В.С., Пархоменко Л.К. Лечебная физкультура в клинике детских болезней. – Киев: Здоров'я, 1981. – 216 с.

Практичне заняття 5. Застосування засобів фізичної терапії при порушеннях постави та сколіозах у дітей.

Основні питання / ключові слова: Порушення постави. Сколіоз. Особливості фізичної терапії при порушеннях постави та сколіозах у дітей.

Рекомендована література:

1. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М. Мухін. – К. : Олімпійська література, 2010. – 486 с..
2. Лікувальна фізична культура: Підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.Г. Юшковська. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. — 234 с.
3. Антипкин Ю.Г. Массаж и физкультура для детей в возрасте до трех лет. — Киев: Здоров'я, 1992. – 64 с.
4. Приходько В.С., Пархоменко Л.К. Лечебная физкультура в клинике детских болезней. – Киев: Здоров'я, 1981. – 216 с.

Практичне заняття 6. Програми фізичної терапії при черепно-мозковій травмі у дітей залежно від ступеня тяжкості.

Основні питання / ключові слова: Черепно-мозкова травма. Фізична терапія при черепно-мозковій травмі у дітей за періодами і руховими режимами.

Рекомендована література:

1. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М. Мухін. – К. : Олімпійська література, 2010. – 486 с..
2. Лікувальна фізична культура: Підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.Г. Юшковська. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. — 234 с.
3. Антипкин Ю.Г. Массаж и физкультура для детей в возрасте до трех лет. — Киев: Здоров'я, 1992. – 64 с.

4. Приходько В.С., Пархоменко Л.К. Лечебная физкультура в клинике детских болезней. – Киев: Здоров'я, 1981. – 216 с.

Змістовий модуль 3. Фізична терапія при захворюваннях нервової системи у дітей

Лекція 5 . Фізична терапія дітей при ДЦП

Основні питання / ключові слова: ДЦП. Методика застосування засобів і методів фізичної терапії хворих із ДЦП.

Лекція 6. Особливості фізичної терапії при пологовому паралічу Дюшена-Ерба, поліомієліті, дитячій міопатії.

Основні питання / ключові слова: Дитячий церебральний параліч. Родовий параліч Дюшена-Ерба. Поліомієліт. Дитячі міопатії. Основні захворювання та порушення нервової системи у дітей. Характеристика основних засобів фізичної реабілітації дітей різного віку при захворюваннях нервової системи.

Практичне заняття 7. Загальні основи фізичної терапії при ДЦП

Основні питання / ключові слова: Обґрунтування застосування з відновлювальною і профілактичною метою фізичних вправ, лікувального масажу, фізіотерапії при ДЦП.

Рекомендована література:

1. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М. Мухін. – К. : Олімпійська література, 2010. – 486 с..
2. Лікувальна фізична культура: Підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.Г. Юшковська. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. — 234 с.
3. Антипкин Ю.Г. Массаж и физкультура для детей в возрасте до трех лет. – Киев: Здоров'я, 1992. – 64 с.
4. Приходько В.С., Пархоменко Л.К. Лечебная физкультура в клинике детских болезней. – Киев: Здоров'я, 1981. – 216 с.

Практичне заняття 8. Особливості складання програми фізичної терапії при ДЦП.

Основні питання / ключові слова: Мета, завдання фізичної терапії при ДЦП. Характеристика засобів і методів фізичної реабілітації, що застосовують при ДЦП.

Рекомендована література:

1. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М. Мухін. – К. : Олімпійська література, 2010. – 486 с..
2. Лікувальна фізична культура: Підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.Г. Юшковська. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. — 234 с.
3. Антипкин Ю.Г. Массаж и физкультура для детей в возрасте до трех лет. – Киев: Здоров'я, 1992. – 64 с.
4. Приходько В.С., Пархоменко Л.К. Лечебная физкультура в клинике детских болезней. – Киев: Здоров'я, 1981. – 216 с.

Практичне заняття 9. Особливості складання програми фізичної терапії при поліомієліті, міопатії, родовому паралічу (Дюшена-Ерба). Застосування ЛФК.

Основні питання / ключові слова: Дитячий церебральний параліч. Родовий параліч Дюшена-Ерба. Поліомієліт. Дитячі міопатії. Основні захворювання та порушення нервової системи у дітей. Характеристика основних засобів фізичної реабілітації дітей різного віку при захворюваннях нервової системи.

Рекомендована література:

1. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М. Мухін. – К. : Олімпійська література, 2010. – 486 с..
2. Лікувальна фізична культура: Підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.Г. Юшковська. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. — 234 с.
3. Антипкин Ю.Г. Массаж и физкультура для детей в возрасте до трех лет. – Киев: Здоров'я, 1992. – 64 с.
4. Приходько В.С., Пархоменко Л.К. Лечебная физкультура в клинике детских болезней. – Киев: Здоров'я, 1981. – 216 с.

Змістовий модуль 4. Фізична терапія при захворюваннях внутрішніх органів та обміну речовин у дітей

Лекція 7. Фізична терапія дітей при захворюваннях серцево-судинної системи у дітей. Вроджені та набуті вади серця. Ревматизм. Міокардити.

Основні питання / ключові слова: Вроджені та набуті вади серця. Ревматизм. Міокардити. Засоби і методи фізичної терапії при захворюваннях серцево-судинної системи у дітей.

Лекція 8. Фізична терапія дітей при захворюваннях дихальної системи у дітей. Пневмонія. Бронхіальна астма. Бронхіти.

Основні питання / ключові слова: Пневмонія. Бронхіальна астма. Бронхіти. Фізична терапія дітей при захворюваннях дихальної системи у дітей.

Лекція 9. Фізична терапія дітей при порушенні органів травлення та обміну речовин у дітей. Гастрити. Виразкова хвороба. Дискінезія жовчно-вивідних шляхів. Цукровий діабет. Ожиріння.

Основні питання / ключові слова: Гастрити. Виразкова хвороба. Дискінезія жовчно-вивідних шляхів. Цукровий діабет. Ожиріння. Фізична терапія дітей при порушенні органів травлення та обміну речовин у дітей.

Практичне заняття 10. Характеристика засобів фізичної терапії при вроджених та набутих вадах серця, ревматизмі у дітей.

Основні питання / ключові слова: Вроджені та набуті вади серця у дітей. Ревматизм. Обґрунтування застосування з відновлювальною і профілактичною метою фізичних вправ, лікувального масажу, фізіотерапії при вроджених та набутих вадах серця, ревматизмі у дітей.

Рекомендована література:

1. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М. Мухін. – К. : Олімпійська література, 2010. – 486 с..

2. Лікувальна фізична культура: Підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.Г. Юшковська. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. — 234 с.
3. Антипкин Ю.Г. Массаж и физкультура для детей в возрасте до трех лет. — Киев: Здоров'я, 1992. — 64 с.
4. Приходько В.С., Пархоменко Л.К. Лечебная физкультура в клинике детских болезней. — Киев: Здоров'я, 1981. — 216 с.

Практичне заняття 11. Особливості фізичної терапії при пневмонії, бронхіті, бронхіальній астмі у дітей.

Основні питання / ключові слова: пневмонія, бронхіт, бронхіальна астма. Мета, завдання фізичної терапії при пневмонії, бронхіті, бронхіальній астмі у дітей. Характеристика засобів і методів фізичної терапії. Особливості застосування.

Рекомендована література:

1. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М. Мухін. — К. : Олімпійська література, 2010. — 486 с..
2. Лікувальна фізична культура: Підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.Г. Юшковська. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. — 234 с.
3. Антипкин Ю.Г. Массаж и физкультура для детей в возрасте до трех лет. — Киев: Здоров'я, 1992. — 64 с.
4. Приходько В.С., Пархоменко Л.К. Лечебная физкультура в клинике детских болезней. — Киев: Здоров'я, 1981. — 216 с.

Практичне заняття 12. Задачі, засоби, форми та методи ЛФК при захворюваннях органів травлення в дитячому віці.

Основні питання / ключові слова: Гастрит. Виразка шлунку. Дискинезія жовчно-вивідних шляхів. Етіологія, патогенез, клінічні прояви. Засоби фізичної терапії, характеристика, методика їх застосування при захворюваннях органів травлення в дитячому віці.

Рекомендована література:

1. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М. Мухін. — К. : Олімпійська література, 2010. — 486 с..
2. Лікувальна фізична культура: Підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.Г. Юшковська. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. — 234 с.
3. Антипкин Ю.Г. Массаж и физкультура для детей в возрасте до трех лет. — Киев: Здоров'я, 1992. — 64 с.
4. Приходько В.С., Пархоменко Л.К. Лечебная физкультура в клинике детских болезней. — Киев: Здоров'я, 1981. — 216 с.

Практичне заняття 13. Задачі, засоби, форми та методи ЛФК при цукровому діабеті та ожирінні і дитячому віці.

Основні питання / ключові слова: Цукровий діабет. Ожиріння. Ступені тяжкості у дітей. Особливості використання засобів фізичної терапії у дітей.

Рекомендована література:

1. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М. Мухін. — К. : Олімпійська література, 2010. — 486 с..

2. Лікувальна фізична культура: Підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.Г. Юшковська. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. — 234 с.
3. Антипкин Ю.Г. Массаж и физкультура для детей в возрасте до трех лет. — Киев: Здоров'я, 1992. — 64 с.
4. Приходько В.С., Пархоменко Л.К. Лечебная физкультура в клинике детских болезней. — Киев: Здоров'я, 1981. — 216 с.

Змістовий модуль 5. Фізична терапія в акушерстві.

Лекція 10. Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної терапії в акушерстві

Основні питання / ключові слова: Акушерство. Вагітність. Пологи. Новонароджений.

Практичне заняття 14. Фізична терапія під час вігтності.

Основні питання / ключові слова: Вагітність. Мета, завдання фізичної терапії у різні триместри вагітності. Характеристика засобів і методів фізичної терапії. Особливості застосування.

Рекомендована література:

1. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М. Мухін. — К. : Олімпійська література, 2010. — 486 с..
2. Лікувальна фізична культура: Підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.Г. Юшковська. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. — 234 с.
3. Антипкин Ю.Г. Массаж и физкультура для детей в возрасте до трех лет. — Киев: Здоров'я, 1992. — 64 с.
4. Приходько В.С., Пархоменко Л.К. Лечебная физкультура в клинике детских болезней. — Киев: Здоров'я, 1981. — 216 с.

Практичне заняття 15. Фізична терапія у післяпологовий період.

Основні питання / ключові слова: Пологи. Ускладнення під час пологів. Засоби фізичної терапії, характеристика, методика їх застосування у післяпологовий період.

Рекомендована література:

1. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М. Мухін. — К. : Олімпійська література, 2010. — 486 с..
2. Лікувальна фізична культура: Підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.Г. Юшковська. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. — 234 с.
3. Антипкин Ю.Г. Массаж и физкультура для детей в возрасте до трех лет. — Киев: Здоров'я, 1992. — 64 с.
4. Приходько В.С., Пархоменко Л.К. Лечебная физкультура в клинике детских болезней. — Киев: Здоров'я, 1981. — 216 с.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів	Модуль 1		Модуль 2		Модуль 3		Модуль 4		Модуль 5	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекцій	1	2	2	2	2	2	2	3	3	1	1
Відвідування практичних занять	1	3	3	3	3	3	3	4	4	2	2
Самостійна робота	5	1	5	1	5	1	5	1	5	1	5
Робота на практичному занятті	10	3	30	3	30	3	30	4	40	2	20
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25	1	25	1	25	1	25
Разом			60		60		60		72		48
Максимальна кількість балів: 300											
Розрахунок коефіцієнта: $300/60 = 5,00$											

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії оцінювання

Змістовий модуль теми курсу	Академічний контроль	Бали
Змістовий модуль 1. Особливості фізичної терапії дітей. (12 год.)		
Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної терапії в педіатрії. Особливості фізичної терапії дітей у різні вікові періоди.	Поточний	5
Змістовий модуль 2. Фізична терапія дітей з вродженими вадами розвитку та з захворюваннями опорно-рухового апарату. (12 год.)		

Змістовий модуль теми курсу	Академічний контроль	Бали
<p>Фізична терапія дітей з вродженими вадами розвитку. Вроджений вивих стегна. Вроджена м'язова кривошия. Вроджена клишоногість. Пупкова грижа</p> <p>Особливості фізичної терапії при вродженому вивиху стегна та м'язовій кривошії. Фізична терапія при захворюваннях опорно-рухового апарату у дітей. Порушення постави. Сколіози. Остеохондроз. Черепно-мозкова травма. Рахіт. Плоскостопість. Дисплазії сполучної тканини. Застосування засобів фізичної терапії при порушеннях постави та сколіозах у дітей. Програми фізичної терапії при черепно-мозковій травмі у дітей залежно від ступеня тяжкості.</p>	Поточний	5
<p>Змістовий модуль 3. Фізична терапія дітей при захворюваннях нервової системи. (12 год.)</p>		
<p>Фізична терапія дітей при дитячому церебральному паралічі (ДЦП). Особливості фізичної терапії при пологовому паралічу Дюшена-Ерба, поліомієліті, дитячій міопатії. Загальні основи фізичної терапії при ДЦП. Особливості складання програми фізичної терапії при ДЦП. Особливості складання програми фізичної терапії при поліомієліті, міопатії, родовому паралічу (Дюшена-Ерба). Застосування ЛФК.</p>	Поточний	5
<p>Змістовий модуль 4. Фізична терапія дітей з захворюваннями внутрішніх органів. (14 год.)</p>		
<p>Фізична терапія дітей при захворюваннях серцево-судинної системи у дітей. Вроджені та набуті вади серця. Ревматизм. Міокардити. Фізична терапія дітей при захворюваннях дихальної системи у дітей. Пневмонія. Бронхіальна астма. Бронхіти. Фізична терапія дітей при порушенні органів травлення та обміну речовин у дітей. Гастрити. Виразкова хвороба. Дискінезія жовчно-вивідних шляхів. Цукровий діабет. Ожиріння. Характеристика засобів фізичної терапії при вроджених та набутих і вадах серця, ревматизмі у дітей. Особливості фізичної терапії при пневмонії, бронхіті, бронхіальній астмі у дітей. Задачі, засоби, форми та методи ЛФК при захворюваннях органів травлення в дитячому віці. Задачі, засоби, форми та методи ЛФК при цукровому діабеті та ожирінні і дитячому віці.</p>	Поточний	5
<p>Змістовий модуль 5. Фізична терапія дітей в акушерстві. (10 год.)</p>		

Змістовий модуль теми курсу	Академічний контроль	Бали
Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної терапії в акушерстві. Фізична терапія під час вагітності. Фізична терапія в післяпологовому періоді.	Поточний	5
Всього: 60 годин		25

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних заняттях, під час виконання самостійної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Форма контролю — модульне письмове тестування.

Критерії оцінювання модульного письмове тестування:

Оцінка	Кількість балів
Відмінно <i>Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)</i>	24 - 25
Дуже добре <i>Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (вище середнього рівень)</i>	21 - 23
Добре <i>Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)</i>	18 – 20
Задовільно <i>Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівень)</i>	13 – 17
Достатньо <i>Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (нижче середнього рівень)</i>	10 -13
Незадовільно <i>Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)</i>	6 – 9
Незадовільно <i>З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)</i>	1-5

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Форма контролю — екзамен.

Умови допуску — 35 і більше балів.

Критерії оцінювання семестрового контролю:

Оцінка	Кількість балів
Відмінно <i>Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищий рівень)</i>	36 – 40
Дуже добре <i>Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (вище середнього рівень)</i>	31 – 35
Добре <i>Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)</i>	21 – 30
Задовільно <i>Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівень)</i>	16-20
Достатньо <i>Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (нижче середнього рівень)</i>	11-15
Незадовільно <i>Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)</i>	6-10
Незадовільно <i>З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)</i>	1-5

6.5. Орієнтовний перелік питань для семестрового контролю

1. Обґрунтуйте клініко-фізіологічне застосування фізичних вправ у педіатрії
2. Охарактеризуйте плоскостопість: загальна характеристика захворювання, фізична терапія
3. Охарактеризуйте вікову періодизацію дитячого віку
4. Опишіть рефлекс новонароджених
5. Опишіть етіологію, клініку, патогенез вродженого вивиху стегна
6. Охарактеризуйте періоди фізичної терапії вродженого вивиху стегна.
7. Надайте визначення вродженої м'язової кривошиї – визначення поняття, етіологія, клініка. Лікувальні рухові режими та засоби фізичної терапії на клінічному та постклінічному етапах реабілітації

8. Охарактеризуйте фізичну реабілітацію при вродженій м'язовій кривошій
9. Обґрунтуйте клініко-фізіологічне застосування фізичних вправ при ДЦП.
10. Дайте визначення ДЦП: поняття, патогенез, класифікація, епідеміологія
11. Охарактеризуйте форми ДЦП
12. Охарактеризуйте засоби фізичної терапії при ДЦП
13. Фізична терапія при міопатії у дітей
14. Задачі, засоби, форми та методи ЛФК при поліомієліті
15. Особливості фізичної терапії при остеохондрозі у дітей
16. Охарактеризуйте задачі, засоби, форми та методи ЛФК при родовому паралічу (Дюшена-Ерба)
17. Охарактеризуйте воронкоподібну деформацію грудної клітки: загальна характеристика захворювання, фізична терапія.
18. Опишіть ступені тяжкості вродженого вивиху стегна
19. Опишіть лікування положенням при вродженому вивиху стегна
20. Охарактеризуйте особливості фізичної терапії при консервативному лікуванні вродженого вивиху стегна
21. Охарактеризуйте особливості фізичної терапії при оперативному лікуванні вродженого вивиху стегна
22. Опишіть періоди відновного лікування при ДЦП
23. Охарактеризуйте засоби фізичної терапії при ДЦП.
24. Охарактеризуйте завдання ЛФК при ДЦП
25. Охарактеризуйте види фізичних вправ, які використовуються у комплексі лікувальної гімнастики при ДЦП
26. Охарактеризуйте методики і системи, які розроблені для терапії ДЦП
27. Надайте визначення сколіозу: поняття, причини виникнення, клінічні прояви
28. Опишіть фізичну терапію при вродженій косолапості у дітей
29. Опишіть фізичну терапію при пупочній грижі у дітей
30. Надайте характеристику порушень постави: поняття, класифікація, завдання, засоби, форми та методи фізичної реабілітації
31. Опишіть фізичну реабілітацію при дисплазії сполучної тканини у дітей
32. Обґрунтуйте клініко-фізіологічне застосування фізичних вправ при ДЦП.
33. Обґрунтуйте клініко-фізіологічне застосування фізичних вправ при порушенні постави
34. Надайте характеристику фізичній терапії при сколіозі
35. Надайте характеристику фізичній терапії при порушенні постави
36. Охарактеризуйте види фізичних вправ при сколіозі
37. Опишіть періоди фізичної терапії при черепно-мозковій травмі у дітей
38. Надайте характеристику фізичної терапії при черепно-мозковій травмі у дітей

39. Охарактеризуйте особливості фізичної терапії при консервативному лікуванні вродженої м'язової кривоший
40. Охарактеризуйте особливості фізичної терапії при оперативному лікуванні вродженої м'язової кривоший
41. Охарактеризуйте ступені тяжкості черепно-мозковій травмі
42. Надайте характеристику черепно-мозковій травмі
43. Охарактеризуйте програму фізичної терапії дітей зі сколіозом
44. Охарактеризуйте основні методичні принципи та методику процедури коригуючої гімнастики при сколіозі
45. Опишіть особливості масажу при сколіозі
46. Ортопедичний режим для дітей, хворих сколіозом.
47. Надайте характеристику завдань та методиці лікувального плавання та фізичних вправ у воді при сколіозі.
48. Обґрунтуйте клініко-фізіологічне застосування фізичних вправ при захворюваннях органів дихання
49. Обґрунтуйте клініко-фізіологічне застосування фізичних вправ при захворюваннях органів травлення
50. Надайте характеристику реабілітації та вторинну профілактику виразкової хвороби шлунку та дванадцятипалої кишки
51. Обґрунтуйте клініко-фізіологічне застосування фізичних вправ при захворюваннях обміну речовин
52. Охарактеризуйте методичні засади застосування комплексної фізичної реабілітації при ожирінні
53. Опишіть причини та профілактика захворювань органів дихання. Вплив засобів фізичної реабілітації на дихальну систему
54. Опишіть рухові режими, реабілітаційні заходи і засоби при гастритах
55. Охарактеризуйте класифікацію дихальних вправ, які застосовуються в реабілітації, їх вплив на організм дитини
56. Надайте визначення пневмонія: характеристика захворювання, етіологія, патогенез, клініка. Основні засоби та методика фізичної реабілітації
57. Надайте характеристику цукровий діабет: поняття, класифікація, завдання, засоби, форми та методи фізичної реабілітації
58. Охарактеризуйте механізми лікувального впливу фізичних вправ при захворюваннях серцево-судинної системи
59. Надайте характеристику застосування засобів фізичної реабілітації при захворюваннях гепатобіліарної системи
60. Опишіть особливості методики лікувальної гімнастики і масажу при ожирінні
61. Охарактеризуйте дискінезію жовчовивідних шляхів: поняття, класифікація, особливості побудови програм фізичної реабілітації в залежності від форми дискінезії
62. Опишіть застосування засобів фізичної реабілітації при гострій пневмонії. Особливості методики.
63. Опишіть механізми лікувальної дії фізичних вправ при захворюваннях обміну речовин

64. Опишіть вплив фізичних вправ на дихальну систему.
65. Опишіть захворювання обміну речовин – сучасні питання епідеміології, класифікація, причини виникнення, клініка, ускладнення
66. Дайте визначення дискінезії жовчовивідних шляхів: поняття, класифікація, етіопатогенез, клініка, реабілітація.
67. Охарактеризуйте мету, завдання, форми і методи фізичної реабілітації хворих із захворюваннями серця.
68. Надайте визначення бронхіт: етіопатогенез, клініка, реабілітація.
69. Опишіть рухові режими, завдання, засоби та методи реабілітації при ожирінні
70. Опишіть завдання, засоби та методи реабілітації при цукровому діабеті
71. Опишіть рухові режими, завдання та засоби фізичної реабілітації при виразковій хворобі шлунку та дванадцятипалої кишки
72. Охарактеризуйте форми реабілітаційних заходів і основні режими лікувального застосування фізичних вправ в умовах клініки при захворюваннях серця
73. Опишіть програмування занять з фізичної реабілітації при бронхіальній астмі
74. Надайте визначення гастрит: поняття, класифікація, етіопатогенез, клініка, реабілітація
75. Надайте визначення бронхіт, пневмонія: етіопатогенез, клінічні ознаки, засоби фізичної реабілітації
76. Опишіть програмування занять з фізичної реабілітації при хронічному гастриті
77. Надайте визначення ожиріння: етіопатогенез, класифікація, клініка. Реабілітація.
78. Задачі, засоби, форми та методи ЛФК при набутих вадах серця.
79. Задачі, засоби, форми та методи ЛФК при вроджених вадах серця.

6.6. Шкала відповідності оцінок

Оцінка	Кількість балів
Відмінно <i>Знання, виконання в повному обсязі з незначною кількістю (1-2) несуттєвих помилок (вищій рівень)</i>	90-100
Дуже добре <i>Знання, виконання в повному обсязі зі значною кількістю (3-4) несуттєвих помилок (вище середнього рівень)</i>	82-89
Добре <i>Знання, виконання в неповному обсязі з незначною кількістю (1-2) суттєвих помилок (середній рівень)</i>	75-81
Задовільно <i>Знання, виконання в неповному обсязі зі значною кількістю (3-5) суттєвих помилок/недоліків (нижче середнього рівень)</i>	69-74
Достатньо	60-68

Оцінка	Кількість балів
<i>Знання, виконання в неповному обсязі, але є достатніми і задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання (нижче середнього рівень)</i>	
Незадовільно <i>Знання, виконання недостатні і не задовольняють мінімальні вимоги результатів навчання з можливістю повторного складання модулю (низький рівень)</i>	35-59
Незадовільно <i>З обов'язковим повторним курсом модуля (знання, вміння відсутні)</i>	1-34

7. Навчально-методична картка дисципліни

Разом – 150 год.: лекції - 20 год., практич. заняття - 30 год., модульн. контроль – 10 год., семестровий контроль – 30 год., самостійна робота – 60 год., екзамен – 2 год.

Модулі	ЗМ 1. Особливості фізичної терапії дітей (60 балів)		
Лекції	1		2
Теми лекцій	Анатомо-фізіологічна характеристика дитячого організму в різні вікові періоди		Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної терапії в педіатрії
Лекції, відвід. (бали)	1		1
Практичні заняття	1	2	3
Теми практичних занять	Анатомо-фізіологічна характеристика дитячого організму в різні вікові періоди	Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної терапії в педіатрії	Особливості фізичної терапії дітей у різні вікові періоди
Робота на практич. зан.+відвід. (бали)	10+1	10+1	10+1
Самост. роб, (бали)	5		
Види пот. контр. (бали)	Мод. контр. робота №1 (25 балів)		

Модулі	ЗМ 2. Фізична терапія дітей з вродженими вадами розвитку та захворюваннями опорно-рухового апарату (60 балів)		
Лекції	3		4
Теми лекцій	Фізична терапія дітей з вродженими вадами розвитку. Вроджений вивих стегна. Вроджена м'язова кривошия. Вроджена клишоногість. Пупкова грижа		Фізична терапія при захворюваннях опорно-рухового апарату у дітей. Порухення постави. Сколіози. Остеохондроз. Черепно-мозкова травма. Рахіт. Плоскостопість. Дисплазії сполучної тканини
Лекції, відвід. (бали)	1	1	
Практичні заняття	4	5	6
Теми практичних занять	Особливості фізичної терапії при вродженому вивиху стегна та м'язовій кривошії.	Застосування засобів фізичної терапії при порушеннях постави та сколіозах у дітей.	Програми фізичної терапії при черепно-мозковій травмі у дітей залежно від ступеня тяжкості.
Робота на практич. зан.+відвід. (бали)	10+1	10+1	10+1
Самост. роб. (бали)	5		
Види пот. контр. (бали)	Мод. контр. робота № 2 (25 балів)		

Модулі	ЗМ 3. Фізична терапія дітей при захворюваннях нервової системи. (60 балів)		
Лекції	5	6	
Теми лекцій	Фізична терапія дітей при дитячому церебральному паралічі (ДЦП)	Особливості фізичної терапії при пологовому паралічу Дюшена-Ерба, поліомієліті, дитячій міопатії.	
Лекції, відвід. (бали)	1	1	
Практичні заняття	7	8	9
Теми практичних занять	Загальні основи фізичної терапії при ДЦП.	Особливості складання програми фізичної терапії при ДЦП.	Особливості складання програми фізичної терапії при поліомієліті, міопатії, родовому паралічу (Дюшена-Ерба). Застосування ЛФК.
Робота на практ. зан.+відвід. (бали)	10+1	10+1	10+1
Самост. роб. (бали)	5		
Види пот. контр. (бали)	Мод. контр. робота № 3 (25 балів)		

Модулі	ЗМ 4. Фізична терапія дітей при захворюваннях внутрішніх органів та обміну речовин (99 балів)					
Лекції	7		8		9	
Теми лекцій	Фізична терапія дітей при захворюваннях серцево-судинної системи у дітей. Вроджені та набуті вади серця. Ревматизм. Міокардити.		Фізична терапія дітей при захворюваннях дихальної системи у дітей. Пневмонія. Бронхіальна астма. Бронхіти.		Фізична терапія дітей при порушенні органів травлення та обміну речовин у дітей. Гастрити. Виразкова хвороба. Дискінезія жовчно-вивідних шляхів. Цукровий діабет. Ожиріння.	
Лекції, відвід. (бали)	1		1		1	
Практичні заняття	10		11		12	13
Теми практичних занять	Характеристика засобів фізичної терапії при вроджених та набутих і вадах серця, ревматизмі у дітей		Особливості фізичної терапії при пневмонії, бронхіті, бронхіальній астмі у дітей		Задачі, засоби, форми та методи ЛФК при захворюваннях органів травлення в дитячому віці	Задачі, засоби, форми та методи ЛФК при цукровому діабеті та ожирінні і дитячому віці
Робота на практич. зан.+відвід. (бали)	10+1		10+1		10+1	10+1
Самост. роб, (бали)	5					
Види пот. контр. (бали)	Мод. контр. робота № 4 (25 балів)					

Модулі	ЗМ 5. Фізична терапія дітей при захворюваннях нервової системи. (60 балів)	
Лекції	10	
Теми лекцій	Клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної терапії в акушерстві	
Лекції, відвід. (бали)	1	
Практичні заняття	14	15
Теми практичних занять	Фізична терапія під час вагітності	Фізична терапія у післяпологовий період
Робота на практ. зан.+відвід. (бали)	10+1	10+1
Самост. роб, (бали)	5	
Види пот. контр. (бали)	Мод. контр. робота № 5 (25 балів)	
Підсум. контроль	екзамен	

8. Рекомендовані джерела

Основні

1. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М. Мухин. – К. : Олімпійська література, 2010. – 486 с..
2. Лікувальна фізична культура: Підручник / В.С. Соколовський, Н.О. Романова, О.Г. Юшковська. — Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2005. — 234 с.
3. Белікова Н.О. Основи фізичної терапії в схемах і таблицях : [навч.-метод. посіб.] / Н. О. Белікова, Л. П. Сущено. – К.: Козарі, 2009. – 74 с.
4. Воронін Д. М. Фізична терапія при захворюваннях нервової системи навч. посіб. / Воронін Д. М., Павлюк Є. О. – Хмельницький : ХНУ, 2011. – 143 с.
5. Єфіменко П.Б. Техніка та методика класичного масажу : навч. посібник / П.Б. Єфіменко – Харків : «ОВС», 2007. – 216 с.
6. Степашко М.В. Масаж і лікувальна фізична культура в медицині : підручник / М.В. Степашко, Л.В. Сухостат. – К. : ВСВ «Медицина», 2010. – 352 с.
7. Марченко О.К. Фізична реабілітація хворих із травмами й захворюваннями нервової системи: Навчальний посібник. – К. Олімпійська література, 2006. – 196 с.
8. Реабілітація пацієнтів з захворюваннями нервової системи : навчально-методичний посібник для магістрів медицини ІV курсу медичного факультету закладів вищої освіти III-IV рівня акредитації по спеціальності «Медицина» кваліфікації професійної «Лікар» / О. А. Козьолкін, І. В. Візір, М. В. Сікорська, О.В. Лапонов. – Запоріжжя : ЗДМУ, 2019. – 183 с.
9. Антипкин Ю.Г. Массаж и физкультура для детей в возрасте до трех лет. – Киев: Здоров'я, 1992. – 64 с.
10. Приходько В.С., Пархоменко Л.К. Лечебная физкультура в клинике детских болезней. – Киев: Здоров'я, 1981. – 216 с.

Додаткова

1. Бирюков А.А. Лечебный массаж / А.А. Бирюков. - К. : Олимпийская литература, 1995. – 200 с.
2. Лікувальна фізкультура в санаторно-курортних закладах / за ред. Л.І. Фісенка. – К.: «Купріянова», 2005. – 400 с.

9. Додаткові ресурси

www.nice.org.uk,
www.medscape.com